

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Mottagare enligt sändlista

Begäran om utlåtande

21.12.2017

TEM/2490/00.06.02/2017
TEM039:00/2017

BEGÄRAN OM UTLÅTANDE ÖVER RAPPORTEN FRÅN EN ARBETSGRUPP MED UPPGIFT ATT UTREDA HUR OBJEKT ENLIGT KEMIKALIESÄKERHETSLAGEN SKULLE KUNNA SKYDDAS MOT LAGSTRIDIG VERKSAMHET

Arbets- och näringsministeriet ber om ert utlåtande över rapporten från en arbetsgrupp som hade till uppgift att utreda hur objekt enligt kemikaliesäkerhetslagen skulle kunna skyddas mot lagstridig verksamhet.

Inledning

Arbets- och näringsministeriet tillsatte i juni 2017 en arbetsgrupp för att utreda vilka behov det finns att utveckla lagstiftningen om säkerheten vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor med tanke på beredskapen inför brottslig verksamhet och terrorhot. Arbetsgruppen hade dessutom till uppgift att lägga fram förslag till behövliga lagstiftningsåtgärder. Arbetsgruppen koncentrerade sig på att behandla säkerheten hos objekt där farliga kemikalier hanteras, dock inte bestämmelserna om transporter av farliga ämnen (TFÄ). I arbetsgruppen ingick företrädare för flera olika myndigheter samt för näringslivsorganisationer.

Arbetsgruppens uppgift var att utreda särskilt behovet av lagstiftning med avseende på de objekt på vilka lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005, kemikaliesäkerhetslagen) tillämpas och situationer som inbegriper såväl ordinarie brottslig verksamhet som avsiktlig skadegörelse och terrorism samt beredskapen inför cyberpåverkan. Under sitt arbete tog arbetsgruppen del av näringslivet redan existerande bästa praxis och förfaranden. Arbetsgruppen hörde flera sakkunniga i samband med sitt arbete. Arbetsgruppen var enig i sitt arbete.

Bakgrund

Sådana anläggningar inom den kemiska industrin och kemikalieförråd som omfattas av kemikaliesäkerhetslagens tillämpningsområde är förenade med en risk för att bli föremål för lagstridig verksamhet, varvid industrianläggningens process eller förråd av kemikalier eller explosiva varor skulle kunna användas i skadesyfte för att åstadkomma betydande skador på hälsa, miljö och egendom. För dem som tillverkar och hanterar farliga kemikalier vid anläggningar enligt kemikaliesäkerhetslagen utgör beredskapen en utmaning bl.a. för att det finns ett så stort antal dylika objekt och de skiljer sig mycket från varandra när det gäller både

verksamhet och storlek, och det saknas noggranna uppgifter om säkerhetsarrangemangen i nuläget.

Utgångspunkten för säkerställande av säkerheten inom samtliga delområden är verksamhetsutövarens eget ansvar. Säkerhetsmiljön har dock förändrats under den sista tiden till den delen att de faror som är förknippade med brottslig verksamhet och terrorism kräver flera och delvis annorlunda säkerhetsarrangemang jämfört med tidigare. Hotande faror kan inte uteslutas heller i Finland. På samma sätt som när det gäller säkerheten vid den övriga hanteringen av farliga kemikalier och explosiva faror bör åtminstone de allmänna principerna för beredskapen och säkerhetsarrangemangen finnas inskrivna i lag, så att de förpliktar alla aktörer. Dessutom bör tillräckliga bestämmelser utfärdas om myndigheternas befogenheter. Ett tillvägagångssätt som baserar sig enbart på frivillighet är alltför långsamt och leder till att en del av aktörerna inte omfattas av skyldigheterna.

De förslag som arbetsgruppen lägger fram i sin rapport bidrar för sin del till genomförandet av "den nationella CBRNE-strategi 2017" som inrikesministeriet offentliggjort den 13 december 2017.

Målsättningen för och de viktigaste förslagen i arbetsgruppens rapport

Syftet med arbetsgruppens rapport är att den ska utgöra ett underlag för den fortsatta beredningen. Arbetsgruppens rapport innehåller en beskrivning av nuläget för kemikaliesäkerhetslagen, tillsynsmyndigheterna, standarderna och aktörernas bästa praxis, lagstiftningen i de nordiska länderna, beröringspunkterna med andra bestämmelser, behoven att ändra lagstiftningen och en beskrivning av konsekvensbedömningen.

På grund av den snäva tidtabellen koncentrerar man sig i rapporten på ändringar på lagnivå. I den gällande kemikaliesäkerhetslagen framhävs förebyggandet av olycksrisker. Arbetsgruppen föreslår att tillämpningsområdet för kemikaliesäkerhetslagen utvidgas och att lagen i fortsättningen ska innehålla även bestämmelser om beredskapen inför lagstridig verksamhet. I arbetsgruppens rapport framläggs förslag till ändring av kemikaliesäkerhetslagen och säkerhetsutredningslagen (726/2014) som justitieministeriet ansvarar för. I rapporten föreslås bl.a. ändringar i de säkerhetskrav som anges i 2 kap. i kemikaliesäkerhetslagen, så att konsekvenser av utvidgningen av tillämpningsområdet beaktas. I rapporten föreslås att det ska utfärdas bestämmelser om säkerhetskrav i fråga om bl.a. verksamhetsutövarens beredskap med tanke på lagstridig verksamhet, organisationen vid anläggningarna, skyddet för anläggningar som omfattas av kemikaliesäkerhetslagen och för data- och styrsystemen samt om utredning av personalens tillförlitlighet. I rapporten föreslås att säkerhetsutredningslagen ändras, så att verksamhetsutövaren ska ges möjlighet att under vissa förutsättningar låta göra en begränsad säkerhetsutredning av personer som arbetar med farliga kemikalier. De praktiska åtgärderna vid kemikalieanläggningar som omfattas av kemikaliesäkerhetslagens tillämpningsområde ska variera allt efter det vilka slags risker som riktar sig mot verksamheten i fråga. Också fortsättningsvis är verksamhetsutövaren den som bär ansvaret för säkerheten. Myndigheternas, Säkerhets- och kemikalieverkets och räddningsmyndigheternas uppgift är att övervaka objekten och, i fråga om större anläggningar, bevilja tillstånd och handlägga anmälningar.

Arbetsgruppens snäva tidtabell gav inte någon möjlighet till att bedöma behovet av ändringar eller att bereda ändringsförslag med tanke på de

förordningar på lägre nivå som utfärdats med stöd av kemikalisäkerhetslagen. Beredningen av ändringar i förordningarna kommer således möjligtvis att ske vid den eventuella fortsatta beredningen.

Fristen för utlåtande samt ytterligare upplysningar

Denna begäran om utlåtande skickas ut endast i elektronisk form.

Eventuella utlåtanden ska skickas till arbets- och näringsministeriet per e-post till adressen kirjaamo@tem.fi **senast den 16 februari 2018**.

I utlåtandet ska som referens användas TEM/2490/00.06.02/2017.

Observera att utlåtandena är offentliga och de kommer att publiceras på arbets- och näringsministeriets webbplats för aktuella projekt.

Ytterligare upplysningar om denna begäran om utlåtande och om arbetsgruppens rapport lämnas av arbetsgruppens ordförande, handelsrådet Tomi Lounema, per telefon 029 50 62697 eller e-post på adressen [fornamn.efternamn\(at\)tem.fi](mailto:fornamn.efternamn(at)tem.fi).

Pekka Timonen
överdirektör

Tomi Lounema
handelsråd

BILAGA

Arbetsgruppsrapport: Kemikaalikohteiden suojaamista lainvastaiselta toiminnalta selvittävän työryhmän raportti

SÄNDLISTA

Utrikesministeriet
Kommunikationsministeriet
Jord- och skogsbruksministeriet
Justitieministeriet
Försvarsministeriet
Inrikesministeriet
Social- och hälsovårdsministeriet
Statsrådets kansli
Finansministeriet
Miljöministeriet
Ålands landskapsregering

Regionförvaltningsverken
Livsmedelssäkerhetsverket Evira
Energimyndigheten
Försörjningsberedskapscentralen
Centralkriminalpolisen

Konkurrens- och konsumentverket
Trafiksäkerhetsverket (Trafi)
Räddningsverken
Polisstyrelsen
Försvarsmaktens forskningsanstalt
Huvudstaben
Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira)
Skyddspolisen
Strålsäkerhetscentralen
Teknologiska forskningscentralen VTT
Dataombudsmannens byrå
Tullen
Säkerhets och kemikalieverket Tukes
Säkerhetskommittén
Arbetshälsoinstitutet
Kommunikationsverket

Finlands Näringsliv EK
Finsk Energiindustri rf
Finans Finland (FA)
Kemianteoollisuus ry
Lämmitysenergia Yhdistys ry
Centralförbundet för jord- och skogsbruksproducenter MTK ry
Skogsindustrin rf
Päivittäistavarakauppa ry
Suomen Kaasuyhdistys ry
Förbundet för Finsk Handel
Suomen Kauppakeskusyhdistys ry
Finlands Fastighetsförbund rf
Finlands Kommunförbund rf
Suomen Palopäälystöliitto - Finlands Brandbefälsförbund r.y.
Suomen pelastusjohtajat ry
Finlands Standardiseringsförbund SFS rf
Företagarna i Finland rf
Tekniska Handelsförbundet rf
Teknologiateollisuus ry
Ölly- ja biopolttoaineala ry

FÖR KÄNNEDOM

Registratorskontoret, ANM
Delegationen för säkerhetsteknik